

Η Οδηγία για την Παρακολούθηση του Εδάφους – για υγιέστερα και πιο βιώσιμα εδάφη στην Ευρώπη

Автор(и): Ραϑιτελνα ζαϑιτα
Дата: 01.12.2025 Брой: 12/2025

Στα τέλη Σεπτεμβρίου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) ενέκρινε την Οδηγία για την παρακολούθηση του εδάφους, η οποία στοχεύει όλα τα εδάφη στην ΕΕ να είναι σε καλή κατάσταση υγείας έως το 2050. Το μέτρο αποτελεί μέρος της φιλοδοξίας της Ένωσης για «μηδενική ρύπανση» και εισάγει ένα πιο εναρμονισμένο σύστημα για την παρακολούθηση της ποιότητας του εδάφους, χωρίς να δημιουργεί νέες υποχρεώσεις για τους αγρότες και τους δασοκόμους. Αυτό είναι ένα βασικό βήμα προς υγιέστερα και πιο βιώσιμα εδάφη, τα οποία είναι ζωτικής σημασίας για την επισιτιστική ασφάλεια, το καθαρό νερό και το περιβάλλον.

Υγιή еδάφη για υγιεινή τροφή και βιώσιμη γεωργία

Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΚ), μεταξύ 60 και 70% των εδαφών στην ΕΕ βρίσκονται σε ανθυγιεινή κατάσταση – λόγω της αστικοποίησης, της εντατικής γεωργίας και της κλιματικής αλλαγής. Αυτό υποβαθμίζει την παραγωγικότητα της γεωργικής γης και αυξάνει το κόστος αποκατάστασης των οικοσυστημάτων, το οποίο εκτιμάται σε τουλάχιστον 50 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Ο νέος νόμος θα διασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη παρακολουθούν και αξιολογούν την κατάσταση των εδαφών τους, χρησιμοποιώντας κοινά κριτήρια για φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς δείκτες υγείας του εδάφους.

Στο πλαίσιο της οδηγίας, τα κράτη μέλη θα θεσπίσουν συστήματα παρακολούθησης για την αξιολόγηση της φυσικής, χημικής και βιολογικής κατάστασης των εδαφών στην επικράτειά τους βάσει κοινής μεθοδολογίας της ΕΕ. Θα υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στην Επιτροπή και στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος σχετικά με την κατάσταση της υγείας του εδάφους, την κατάληψη γης και τους μολυσμένους τόπους, διασφαλίζοντας ότι είναι διαθέσιμα συγκρίσιμα δεδομένα σε ολόκληρη την ΕΕ και ότι μπορούν να ληφθούν συντονισμένες δράσεις για την αντιμετώπιση της υποβάθμισης του εδάφους. Θα ληφθούν επίσης μέτρα για την παρακολούθηση ρύπων αυξανόμενης ανησυχίας, όπως οι PFAS («παντοτινές χημικές ουσίες»)*, τα φυτοφάρμακα και τα πλαστικά μικροσωματίδια.

Η οδηγία δεν επιβάλλει νέες υποχρεώσεις στους αγρότες και τους ιδιοκτήτες γης. Αντ' αυτού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν στήριξη και συμβουλές στους αγρότες για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας και της υγείας του εδάφους.

Η στήριξη μπορεί να περιλαμβάνει κατάρτιση, ανεξάρτητες συμβουλές, ερευνητικές δραστηριότητες και εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη της προστασίας του εδάφους. Επιπλέον, τα κράτη θα αξιολογούν τακτικά το οικονομικό κόστος για τους αγρότες και τους δασοκόμους που σχετίζεται με τη βελτίωση της υγείας του εδάφους.

Χάρτης δυνητικά μολυσμένων εδαφών

Εντός 10 ετών από την έναρξη ισχύος της οδηγίας, κάθε κράτος μέλος της ΕΕ θα πρέπει να καταρτίσει ένα δημόσιο μητρώο δυνητικά μολυσμένων χώρων και να αναλάβει δράση εάν υπάρχει κίνδυνος για την ανθρώπινη υγεία ή το περιβάλλον.

Θα καταρτιστεί επίσης ένας κατάλογος παρακολούθησης αναδυόμενων ουσιών που θα μπορούσαν να αποτελέσουν απειλή για τα εδάφη, συμπεριλαμβανομένων των PFAS («παντοτινών χημικών ουσιών») και των

φυτοφαρμάκων.

Η οδηγία θα τεθεί σε ισχύ 20 ημέρες μετά τη δημοσίευσή της στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, και τα κράτη μέλη θα έχουν τρία χρόνια για να την μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο.

Ο δύσκολος δρόμος προς ένα νομοθετικό πλαίσιο για τον νόμο περί παρακολούθησης του εδάφους στην ΕΕ

Αν και πολλές νομοθετικές πράξεις και μέσα πολιτικής της ΕΕ σχετίζονται με την προστασία του εδάφους, τα εδάφη στερούνται ένα ειδικό νομοθετικό πλαίσιο σε επίπεδο ΕΕ, όπως αυτό που υπάρχει για άλλα βασικά οικοσυστήματα (νερό, αέρας, θαλάσσιο περιβάλλον). Τον Νοέμβριο του 2021, στο πλαίσιο της Στρατηγικής της ΕΕ για τη Βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, η Επιτροπή ενέκρινε μια νέα Στρατηγική της ΕΕ για το Έδαφος, ο κύριος στόχος της οποίας είναι όλα τα εδάφη στην ΕΕ να είναι σε καλή κατάσταση έως το 2050. Η στρατηγική επισημαίνει επίσης την έλλειψη ειδικής νομοθεσίας της ΕΕ ως κύρια αιτία υποβάθμισης του εδάφους. Ως λύση σε αυτό το ζήτημα, τον Ιούλιο του 2023, η Επιτροπή πρότεινε τον νόμο περί παρακολούθησης του εδάφους.

---

*Η ομάδα των υπερφθοροαλκυλιωμένων και πολυφθοροαλκυλιωμένων ουσιών (PFAS), που αποτελείται από περισσότερες από 4700 χημικές ουσίες, περιλαμβάνει ευρέως χρησιμοποιούμενες τεχνητές χημικές ουσίες που συσσωρεύονται με την πάροδο του χρόνου στο ανθρώπινο σώμα και στο περιβάλλον. Αυτές οι ουσίες είναι γνωστές ως «παντοτινές χημικές ουσίες» επειδή είναι εξαιρετικά ανθεκτικές στο περιβάλλον και στο ανθρώπινο σώμα. Μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα υγείας όπως ηπατική βλάβη, παθήσεις του θυρεοειδούς, παχυσαρκία, προβλήματα αναπαραγωγής και καρκίνο.

Περισσότερα για το θέμα:

Ο πρώτος ευρωπαϊκός νόμος για την υγεία του εδάφους – είναι καθ' οδόν για να γίνει πραγματικότητα;